Macroeconomie cantitativă

Conf.univ.dr. Hudea Oana Simona

Keynesismul

Keynesismul reprezintă un curent de gândire economică clădit în secolul al XX-lea în jurul ideilor asumate de John Maynard Keynes, ca o reacție împotriva ipotezelor specifice clasicismului economic.

Promotorul cheie ai keynesismului, conform denumirii curentului de gândire vizat:

■ John Maynard Keynes (1883-1946) — economist englez și, mai important, fondator al macroeconomiei moderne, binecunoscut pentru lucrarea sa *Teoria generală a ocupării forței de muncă, a dobânzii și a banilor*, publicată în anul 1936, considerată a fi un punct de referință în domeniu.

John Maynard Keynes a vizat:

- necesitatea intervenției active a statului

- necesitatea adoptării de politici monetare
- legea anti-clasică a piețelor
- contrazicerea teoriei cantitative clasice a banilor
- abordarea macroeconomică

Keynesismul se caracterizează prin următoarele aspecte:

➤ Intervenția activă a statului – economiștii keynesieni au respins concepția clasică privind capacitatea piețelor de a se auto-regla, afirmând că ajustarea piețelor este imposibilă în absența unei intervenții consistente a statului în economie.

Atunci când oferta agregată (oferta totală furnizată în cadrul unei economii) s-ar afla sub nivelul său potențial, cererea agregată (cererea totală manifestată în cadrul acelei economii) ar trebui să fie stimulată prin politici guvernamentale orientate către creșterea cheltuielilor publice nete, acestea, în calitate de componentă a cererii agregate, ducând la o ajustare ascendentă a celei din urmă.

➤ Adoptarea de politici monetare — economiștii keynesieni considerau că Guvernul nu este singurul organism capabil să influențeze, în direcția favorabilă, viața economică a unei națiuni, autoritatea monetară deținând mijloacele necesare operării într-un sens similar.

Atunci când oferta agregată s-ar afla sub nivelul său potențial, cererea agregată ar trebui să fie stimulată prin politici monetare orientate către scăderea ratei dobânzii, o astfel de măsură încurajând investițiile, iar acestea, în calitate de componentă a cererii agregate, ducând la o creștere a celei din urmă.

➤ Rigiditatea preţurilor — economiştii keynesieni aveau convingerea că preţurile, fie ele preţuri aferente bunurilor/serviciilor, forţei de muncă, creditării sau schimbului valutar, nu se pot ajusta rapid în raport cu schimbările survenite pe piaţă, această inflexibilitate fiind generată de diverse aspecte, precum iluzia monetară (banii sunt priviţi nominal, nu prin prisma puterii lor de cumpărare), informatiile incomplete privind modificarea de

ansamblu a acestora sau imposibilitatea coordonării acțiunii tuturor agenților economici similari.

➤ Legea anti-clasică a piețelor — economiștii keynesieni au respins concepția economiștilor clasici conform căreia oferta și-ar crea propria cerere, căci realitatea crizei economice din '29-'33 a dovedit faptul că cea dintâi a reușit să fie acoperită doar parțial de cea din urmă, efectul general fiind acela al unei supra-producții de bunuri și servicii.

Într-un astfel de caz, statul ar trebui să intervină pentru a stimula cererea agregată, astfel încât să creeze premisele direcționării economiei către output-ul său potențial (o cantitate normală de bunuri și servicii produse într-o economie la un moment dat).

Economisire versus investiții – economiștii keynesieni considerau că nu există compatibilitate între planurile celor ce economisesc și planurile investitorilor, ideea unui echilibru perfect la acest nivel fiind pus serios sub semnul întrebării.

În caz de recesiune, investițiile ar putea să nu mai reușească să egaleze economiile, chiar și în contextului unui nivel scăzut al ratei dobânzii, o parte a acestor economii rămânând neutilizate, ca urmare a reticenței instituțiilor de creditare, prin prisma riscului de faliment, în cazul acordării facile de credite, a reticenței investitorilor de a apela la creditare, în condiții economico-financiare instabile, sau a dorinței celor ce economisesc de a aștepta randamente viitoare sporite.

Şomajul involuntar – economiştii keynesieni au respins idea economiştilor clasici relativ la ocuparea deplină a forței de muncă, susținând imposibilitatea echilibrării pieței muncii în anumite condiții şi posibilitatea manifestării şomajului involuntar.

Cum în concepția keynesiană salariile au încetat să mai fie privite drept complet flexibile, echilibrul dintre cererea și oferta de forță de muncă a devenit o țintă greu de atins. În caz de recesiune, dacă nivelul salariului ar rămâne blocat, din vremuri favorabile sub aspect economic, la un nivel neacceptat de ridicat, deloc tentant pentru furnizorii de locuri de

muncă, cei din urmă ar fi în imposibilitatea manifestării unei cereri corelate cu oferta în acest sens, cauzând, astfel, șomaj involuntar.

- Contrazicerea teoriei cantitative clasice a banilor -
 - economiștii keynesieni au abandonat teoria neutralității banilor, dezaprobând dicotomia dintre variabilele economice reale si cele nominale.

Aceștia considerau că, pe timp de recesiune, aversiunea la risc orientează agenții economici spre lichiditate, în detrimentul consumului și investițiilor, generând, astfel, descreșterea cererii agregate, urmată de o scădere a ofertei agregate și, per ansamblu, de o încetinire a circulației banilor în economie, ducând la stabilizarea prețurilor.

➤ Abordarea macroeconomică — economiștii keynesieni au delimitat tiparul agregării (agregarea consumului, investițiilor etc.) pentru a explica comportamentul macroeconomic, permițând, astfel, distincția între cadrul de analiză microeconomică și cel de analiză macroeconomică.